

تجاوز به حقوق بشر در ترکیه

کارنامه‌ی سال ۲۰۰۶

تهیه شده توسط: جمعیت حقوق بشر ترکیه

ترجمه شده توسط: ناصر ایرانپور

زیر پا گذاشتن حق زندگی

مجرور	کشته	
۹۱۴	۴۴	قربانیان اعدام بدون محاکمه [ترور و سوء قصد]
۸۶۹	۱۲	کاربرد خشونت زیاد از حد هنگام ممانعت با برگزاری تظاهرات
۴۵	۳۲	عدم رعایت (ذکر) «هشدار ایست» و سوء استفاده از اتوریته‌ی دولتی در کاربرد اسلحه
۱۰۵	۲۰	قتلهای «نامعلوم»، تهاجمات
۶۳	۸	حملات سازمانهای غیرقانونی
-	۴	موارد مرگ در بازداشتگاه
۳	۳	انسانهایی که به دلیل اعتقادشان مورد حمله قرار گرفته‌اند و قربانی و مجروح شده‌اند
۳	۱۷	مرگ و مجروحین در زندانها
۳۲۱	۳۴۵	زدوخوردها
۲۷۴	۱۹۶	بستگان نیروهای امنیتی
۱	۱۴۷	اعضای سازمانهای مسلح (پ.ک.ک. و غیره)
۴۶	۲	افراد غیر نظامی
۱۳۸	۴۰	برخورد با مین و مقررات نامشخص
۱۷۵	۵۸	خشونت بر علیه کودکان
۵۸	۷۸	قربانیان حملات و خشون به دلایل ناموسی
-	۸۲	موارد مرگ شک برانگیز
-	۳۲	زنان
-	۲۷	مردان
-	۲۳	کودکان
۱۵۸۲	۸۱	سهل انگاری و اشتباهات رسمی
۱۰۸	۱۲۶	زنانی که قربانی خشونت خانگی شده‌اند
۲	۲۱	خودکشی پلیس و ژاندارمری
۳۴۷۲	۹۲۷	جمع

خشونت به دلایل ناموسی

مجرور	کشته	
۱۵	۳۸	زنان
۳۰	۳۶	مردان
۱۳	۴	بچه‌ها
۵۸	۷۸	جمع

زیر پانهادن حقوق زنان

۲۱۲	۱۵۹	تعداد زنانی که بر آنها خشونت روا رفته ۴۲۹
-----	-----	---

توضیح مترجم

چند هفته پیش شاهد جشنهای پنجاهمین سالگرد تأسیس اتحادیه‌ی اروپا بودیم. مؤسسين این اتحادیه ۶ کشور بودند، اما تعداد آنها اکنون به ۲۷ کشور رسیده است. ترکیه از همان ابتدای تأسیس این اتحادیه درخواست پیوستن به آن را نمود، اما هنوز نه تنها به عضویت این ائتلاف در نیامده، بلکه حتی برای سالهای آینده نیز افق روشنی در ارتباط با عضویت احتمالی‌اش در اتحادیه در مقابل آن قرار نگرفته است. مذاکرات متوقف شده با این کشور چند روز پیش مجدداً از سر گرفته شدند، با این وصف قرار است که تنها پس از طی یک پروسه‌ی اصلاحات ژرف در ساختار سیاسی - اقتصادی این کشور و در سال ۲۰۱۵ تعیین گردد که آیا این متقاضی چند بار رفوزه شده بالاخره شایستگی و شرایط پیوستن به این اتحادیه را دارد یا نه.

باید توجه داشت که این ائتلاف سیاسی - اقتصادی - حقوقی اروپایی تا نیمه‌ی اول دهه‌ی ۹۰ تنها ۱۲ عضو داشت و ۱۵ کشور بقیه بعدها به آن پیوستند. جالب است که اکثریت این کشورها قبل از دهه‌ی ۹۰ جزو بلوک سوسیالیستی سابق بودند و در مقابل بلوک کاپیتالیستی غرب صف‌آرایی کرده بودند. آنها اکنون عضو این اتحادیه‌ی غربی شده‌اند، اما ترکیه که ده‌ها سال زاندارم و پایگاه اصلی ناتو در منطقه بوده و برای غرب بطور اعم و اروپا بطور اخص جبهه‌ی نظامی را در شرق این قاره در مقابل بلوک سوسیالیستی و روسیه حفظ نموده بود، هنوز باید سالهای طولانی دیگری پشت درهای بسته‌ی اروپا در انتظار بماند. آری، اروپا هنوز آماده نیست ترکیه را حتی بعنوان یک کشور نیمه اروپایی بپذیرد. و این امر قبل از هر چیز به ساختار عقب‌مانده‌ی سیاسی - اجتماعی و اقتصادی این کشور برمی‌گردد. یکی از اتهاماتی که در این راستا به حق همواره متوجه ترکیه بوده، تعامل غیرقابل پذیرش آن با «اقلیتها» بوده است، طوریکه کارنامه‌ی این کشور در برخورد با «اقلیتها»، حقوق بشر و دگراندیشان مانع بزرگی بر سر راه رسیدن آن به اروپا ایجاد نموده است.

باید تأکید داشت که ترکیه هنوز از یک جامعه‌ی مدنی متعارف برخوردار نیست و حرف اول و آخر را در آن ژرفالهای ارتش می‌زند و چنانچه این کشور قبل از پیوستن به اتحادیه‌ی اروپا تغییرات اساسی‌ای را در ساختار خود به ویژه از لحاظ ملزومات و کارسازهای جامعه‌ی مدنی، حقوق بشر (حقوق فردی) و حقوق ملیتهای ساکن آن (حقوق گروهی) بوجود نیآورد، معضلات کنونی آن، یعنی فاشیسم و ملیتاریسم آتاتورکی، به مشکلات اروپا تبدیل خواهند گردید. همچنین به این دلیل باید پیش‌شرط اساسی ورود این کشور به اتحادیه‌ی اروپا کماکان ایجاد تغییرات بنیادی (و نه صورتی) در ساختار و عملکرد سیاسی، حقوقی و اقتصادی آن باشد و نه چیزی کمتر از آن. به ویژه احزاب و روشنفکران کرد و همچنین ترک باید بر آن پای فشارند.

آنچه ذیلاً خواهد آمد، تنها ذره‌ی کوچکی از کارنامه‌ی زیرگذاشتن حقوق بشر توسط حکومت نظامی این کشور می‌باشد که انجمن حقوق بشر ترکیه تهیه و منتشر نموده و «جمعیت دفاع از خلقهای تحت تهدید»، آن را به آلمانی ترجمه نموده و در اختیار افکار عمومی آلمان گذاشته و من نیز آن را از آلمانی به فارسی برگردانده و در اختیار علاقمندان ایرانی و خوانندگان ماهنامه‌ی وزین «مهاباد» قرار می‌دهم.

و بالاخره باید توجه داشت که بیلان ذیل در داخل ترکیه و با رعایت ملاحظات امنیتی - سیاسی آن کشور تهیه شده است. این ملاحظات مانع پرده برداشتن کامل از عمق جنایات و فجایع، به ویژه در پیوند با میلیونها انسان کرد در این کشور و تضییقات بیشمار حقوقی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی بر علیه آنها، می‌شود. لذا مطالعه‌ی آمار ذیل تنها دریچه‌ی کوچکی را برای رؤیت واقعیات تلخ در این کشور مصیبت‌زده می‌گشاید و بالطبع کل فاجعه را در «جمهوری ترکیه» بازتاب نمی‌دهد.

۴۹	الف) از سوی ژاندارمری (بچه‌ها: ۴)
۲۱۲	ب) از سوی افسران بخشهای امنیتی ارگانهای دولتی (بچه‌ها: ۱۶)
۲۸	شکنجه و بدرفتاری از سوی جاشهای موقت (کودکان: ۶)
۱۷۳	شکنجه و بدرفتاری در زندان
۶۷	شکنجه و بدرفتاری در نهادهای آموزشی، اجتماعی و بهزیستی (خشونت در مدرسه: ۴۳)
۷۰۸	جمع

۴	پرونده‌های دادگاهی تمام شده در مورد شکنجه ۱ شخص در یک مورد تبرئه شد، ۱ حکم به دلیل عدم وجود مرجعیت مکانی دادگاه صادر شد، ۱ مورد دیگر به دلیل عدم وجود مرجعیت مکانی قضایی پایان یافت، ۱ مورد نیز حکمی صادر گردید: ۲۶ سال و ۸ ماه.
۱۱	پرونده‌هایی که هنوز بسته نشده
۱	پرونده‌های تازه گشوده شده

زخمی‌شدگان زندان

۴۴	۱. جریحه‌دار شدن حق سلامتی
۴۹۱	۲. خودکامگی و بدرفتاری
۸۸	۳. جریحه‌دار کردن حق مراجعه به پزشک
۶۱۵	۴. زیرپا گذاشتن حق برقراری تماس
۱	۵. زیرپا گذاشتن حق ملاقات با وکیل مدافع
۱۵۲۵	۶. مجازاتهای انضباطی
۵۷	الف) مجازاتهای سلولی
۵۸۸	ب) ممنوعیت دیدار با اعضای خانواده
۳۹۱	پ) ممنوعیت انتشار
۴۸۹	ت) ممنوعیت فعالیت‌های اجتماعی
۲۷۶۴	جمع

پایمال کردن آزادی بیان و عقیده

	یک. بازپرسیهای شروع شده
۱۱۳	الف) تعداد بازپرسیها
۴۳۰	ب) اشخاصی که بر علیه آنها پرونده تشکیل شده

تعداد اشخاص	موارد دادگاه	دادگاهی
۵۱۳	۱۰۷	دو. شروع شده
۳۳۰	۱۴۴	سه. بسته شده
۹۹	۴۱	الف) تبرئه شده
۵	۵	ب) دادرسی متوقف شده
۲۲۶	۹۸	پ) احکام
		احکام به دلیل
۱۷	۹	قانون ضد تروره ماده‌ی ۷
۱۲	۱۰	قانون مجازات کیفری ترکیه، پاراگراف ۳۰۱
۲	۲	پاراگراف ۱۲۵
۴	۲	پاراگراف ۳۱۴
۳۷	۲۵	پاراگراف ۲۱۵
۲	۲	پاراگراف ۲۲۲
۱	۱	اهانت به آتاتورک

۱۰۸	۱۲۶	الف) خشونت خانگی در مجموع ۲۶۵
۱۰۱	۳۳	ب) در محیط اجتماعی (در محل کار، خیابان، مدرسه) در مجموع ۱۶۴
۳	-	پ) اعمال خشونت توسط نیروهای امنیتی
۷۹	۱۰۸	قربانیان دیگر خشونت خانگی
۲۷	۲۷	الف) بچه‌ها: ۹۴
۸۱	۸۱	ب) مردان: ۱۳۶
۴۲	۷۹	خودکشی زنان، تلاش برای خودکشی
	۱۲۱	تجاوز جنسی و مزاحمت‌های جنسی زنان
	۷	الف) خانگی
	۱۱۴	ب) در محیط اجتماعی (محل کار، خیابان، مدرسه و غیره)
	۴۲	مرگ‌های شک برانگیز
	۹۸	زنانی که مجبور بر روسپی‌گری گردانیده‌اند

زیرپا گذاشتن حقوق کودکان

	کشته	مجروح
۳۴۳	۵۸	۱۷۵
	۶۲	۳۸
		۱۳۴
۱۴		
۲۳		

برخورد با مین و مقررات نامشخص

	کشته	مجروح
	۵	۳۲
	۱	۵
	۳۴	۱۰۱
	۴۰	۱۳۸

تجاوز به امنیت و آزادی فردی مردم

۵۵۶۰	اشخاصی که در بازداشت بسر می‌برند
۶۷	اتهام «ناپدید کردن» افراد (تعداد «ناپدیدگشتگان»)
۵	الف) اتهام ناپدید کردن افراد در بازداشتگاه
۶۲	ب) موارد دیگر «ناپدیدگشته»
۲۲۶	آدم‌ربایی، تهدید، باجگیری و باجگیری برای همکاری
۱۵۴۵	دستگیرها
۲۷۷	تفتیش منازل
۵۲	اشخاص مورد تفتیش قرار گرفته
۲۹	- خبرنگاران
۷	- اعضا و رهبران احزاب سیاسی
۶	- اعضا و رهبران تشکلات صنفی و انجمن‌ها
۱۰	- شخصیت‌های برجسته‌ی محلی

شکنجه، اتهامات سوء رفتار

۱۷۹	اتهامات شکنجه، بدرفتاری و مزاحمت‌های جنسی در حین بازداشت
۳۹	الف) از سوی ژاندارمری
۱۴۰	ب) از سوی افسران بخشهای امنیتی (پلیس) - (بچه‌ها: ۲۶)
۲۶۱	شکنجه و بدرفتاری مأموران در مکانهای غیررسمی

۳	جریحه‌دار نمودن حق و آزادی سندیکا
۱۶۵	اشخاصی که بخاطر تعلق به یک تشکل صنفی مورد سرکوب قرار گرفته‌اند
۱۷۰	جریحه‌دار نمودن حق مصونیت خانه
۱۱	راندن از چراگاه
۲	کوچاندن کل روستا
۱۸	آتش‌سوزی در جنگل و مزارع
۴۶۵	جریحه‌دار نمودن حق سلامتی و مصونیت از تعرض
۴۹۸	جریحه‌دار نمودن حق برخورداری از تحصیلات پایه‌ای
۵۲۱	دانشجویانی که در مورد آنها تحقیقات روی داده است
۲۵۸	دانشجویان و دانش‌آموزانی که اخراج شده‌اند
۶	دانشجویانی که توییح شده‌اند
۹۹	دانشجویانی که از همان ابتدا ممنوعیت تحصیل دانشگاهی گرفته‌اند
۱۰	جریحه‌دار نمودن حق فرهنگی

جریحه‌دار نمودن حقوق معلولین

۱۲	جریحه‌دار نمودن حق سلامتی آنها
۳	افرادی که حق تحصیل‌شان زیر پا گذاشته شده
۱۱	جریحه‌دار شدن حق کار آنها
۶	تجاوز جنسی به معلولین و یا ایجاد مزاحمت‌های جنسی برای آنها
۴	خودکشی‌های فرجام و نافرجام معلولین
۳	کشته شده
۱	مجروح شده
۱	تبعیض افراد معلول
۵	جریحه‌دار نمودن حقوق اقتصادی و اجتماعی معلولین
۱۵	خسونت بر علیه معلولین
۵	کشته شده
۲	مجروح شده
۸	موارد دیگر

اجحافات بر علیه پناهندگان و مهاجرین

۵۶	مرگ/کشته شده
۲	اشخاص از سوی نیروهای امنیتی مورد یورش قرار گرفته
۲۶۸۴	اشخاص روانه‌ی بازداشتگاه شده
۵۳۶	اشخاص دپورت شده

بی‌توجهی در کاربرد درست اسلحه‌های شخصی

مجرور	کشته	
۴۸	۱۶	کودکان
۱۷	۱۲	زنان
۲۸	۱۰	مردان
۹۰	۳۸	جمع

توضیح تهیه‌کننده‌ی گزارش: اطلاعات ارائه شده در بیان فوق بر اساس گزارشات مطبوعات و بررسی‌های جمعیت حقوق بشر ترکیه (Human Right Association) تهیه شده‌اند.

۱۰	۲	قانون سابق مجازات کیفری ترکیه، پاراگراف ۱۶۹
۲	۱	جاکشی
۳	۵	قانون مطبوعات، شماره‌ی ۵۱۸۷
۳۶	۸	قانون مجازات کیفری، پاراگراف ۲۲۰
۱	۱	عدم اطاعت از دستورات
۶۳	۲۲	موارد دیگر

نشر مطالب ممنوعه و توقیف شده

تعداد	موارد
۲۲	مطالب منتشره‌ی توقیف شده
۲۵	فعالیت‌های ممنوعه
۳	جمعیت‌های انتشاراتی مورد حمله قرار گرفته
۱	صفحات اینترنتی ممنوع شده

تصمیمات شورای عالی رادیو و تلویزیون

تعداد	مورد
۵*	اخطار به فرستنده‌های رادیو - تلویزیونی
۲	توقیف و ممنوعیت فرستنده‌ی رادیو - تلویزیونی

* همگی این ۵ اخطار به یک کانال داده شده است

زیرپا گذاشتن آزادی ائتلاف

۴۸	نهادهایی که مورد تهاجم نیروهای امنیتی قرار گرفته‌اند
۳	دادرسی به منظور ممنوع کردن نهادها
۴	نهادهایی که از طریق اقدامات اداری بسته شدند
۳۶	نهادهای مورد یورش قرار گرفته

زیرپا گذاشتن آزادی تجمع و تظاهرات

۴۸	تظاهراتها و گردهمانیهای به تعویق انداخته شده و یا ممنوع شده	
۱۷۹	تجمعات و تظاهراتهایی که نیروهای امنیتی مانع از برگزاری آنها شدند	
۱۲	تجمعات و تظاهراتهای مورد یورش قرار گرفته در مقابل ماده‌ی ۲۹۱۱ قرار گرفته	
۳۰	الف) تعداد بازپرسیهای شروع شده	
۶۸۷	ب) تعداد اشخاصی که بر علیه‌شان پرونده سازی شده	
اشخاص	موارد	
۵۳۴	۲۴	موارد شروع شده
۲۰۵	۱۹	موارد بسته شده
۲۷	۵	الف) تبرئه
۱۷۸	۱۴	ب) محکومیت

جریحه‌دار نمودن حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

۲۴۰	جریحه‌دار نمودن حق امنیت اجتماعی
۳۸۶۶	اشخاص اخراج شده
۵۹۸	اشخاص سلب و یا تقلیل درجه داده شده
۵۳۳	سوانح کار
۱۲۳	کشته شده
۴۱۰	مجروح شده